ULKOMINISTERIÖ
Virpi Laukkanen

Ympäristöministeriö/Sara Viljanen

LAUSUNTO

02.06.2020

PC0TQ3WH-7

Eduskunnan ulkoasiainvaliokunta

Viite

Asia

Ns. BBNJ-sopimusneuvottelut; kirjallinen lausunto eduskunnan ulkoasiainvaliokunnalle

Hallitusten välinen konferenssi (HVK) Biologisen monimuotoisuuden suojelemista ja kestävää käyttöä kansallisen lainkäyttövallan ulkopuolisilla merialueilla koskevan YK:n merioikeusyleissopimuksen täytäntöönpanosopimuksen neuvottelemiseksi on kokoontunut vuosina 2018 – 2019 kaikkiaan kolme kertaa. YK:n yleiskokouksen joulukuussa 2017 hyväksymän päätöslauselman (A/RES/72/249) mukaisesti neljäs ja viimeinen istunto oli määrä järjestää keväällä 2020, mutta se päätettiin lopulta COVID 19 –tilanteen johdosta lykätä. Istunnon tultua lykätyksi neuvotteluiden jatkoaikataulu on avoin. Hallitusten välisen konferenssin puheenjohtajan arvion mukaan ensimmäinen mahdollisuus lykätyn istunnon järjestämiseksi olisi jo elokuun lopussa. Todennäköisempää kuitenkin on, että neuvotteluita päästään jatkamaan vasta aikaisintaan joulu- tai tammikuussa. HVK:n jatkaminen tulevan neljännen istunnon jälkeen edellyttäisi uutta YK:n yleiskokouksen päätöstä.

Ensimmäinen sopimusluonnos kierrätettiin kesällä 2019 ja sen sisältöartiklat käytiin kertaalleen läpi Suomen EU-puheenjohtajakaudella elokuussa 2019 järjestetyssä kolmannessa HVK:n istunnossa. Sopimusluonnoksesta saatiin uusi versio marraskuussa 2019. Sopimusluonnoksen lisäksi alkuvuodesta 2020 kierrätettiin viimeisin koonti valtuuskuntien tekemistä tekstiehdotuksista, joista ei vielä ole keskusteltu.

Virallisten neuvotteluiden ollessa tällä hetkellä COVID 19 –tilanteen johdosta pysähdyksissä, neuvotteluiden sisällön työstäminen erilaissa virtuaalisissa keskusteluissa on käynnistynyt, niin EU:n sisällä kuin globaalisti. Myös kansalaisjärjestöillä on keskeinen rooli tässä istuntojen välisessä työskentelyssä. Hallitustenvälisen konferenssin puheenjohtaja on erityisesti esittänyt toiveen, että valtuuskunnat pyrkisivät löytämään mahdollisuuksia yhteisten tekstiehdotuksen tekemiseksi, mikä osaltaan edistäisi neuvotteluita.

Suomi valmistautuu ja osallistuu neuvotteluihin yhdessä muiden EU-jäsenvaltioiden ja EU-komission kanssa. EU:n ja jäsenvaltioiden neuvottelukannat valmistellaan neuvoston merioikeustyöryhmässä (COMAR). Komission ja jäsenvaltioiden kesken määritellyt prioriteetit neuvotteluille vastaavat myös valtioneuvoston näkemyksiä. EU:n ja sen jäsenvaltioiden tavoitteena

on ollut saada sopimus valmiiksi vuoden 2020 aikana. Sisällön osalta ensisijaisena tavoitteena on saada aikaan puitteet tehokkaasti hallinnoidun merisuojelualuiden verkoston perustamiseksi kansallisen lainkäyttövallan ulkopuolisille merialueille. Toinen prioriteetti on globaalisti sitovista menettelytavoista sopiminen ko. alueilla tapahtuvien hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnille. Kolmas suuri kokonaisuus neuvotteluissa koskee pääsyä merten geenivaroihin ja niistä saatavien hyötyjen jakamista, mikä on ollut erityisesti G77 –maiden ryhmälle selkeä prioriteetti. Näiden lisäksi sopimus sisältäisi määräyksiä muun muassa kehittyvien valtioiden toimintavalmiuksien vahvistamisesta ja teknologiansiirroista.

Neuvoteltavalla sopimuksella ei sen soveltamisalan määrittelyn johdosta olisi välittömiä vaikutuksia Itämerellä. Suomen näkökulmasta tärkeää kuitenkin on, että BBNJ-sopimus osaltaan edistäisi arktisten merialueiden suojelutavoitteita. Globaalilla tasolla sopimus osaltaan edistäisi myös YK:n kestävän kehityksen toimintaohjelman Agenda 2030 meritavoitteen (SDG 14) toimeenpanoa. Suomi on myös sitoutunut edistämään vuonna 2019 UK:n aloitteesta käynnistettyä globaalia mertensuojelualoitetta, jonka tavoitteena on suojella 30% maailman meristä vuoteen 2030 mennessä.

Liitteet -

Erillinen sivu elektronisen version käsittelyyn:

Oikeuspalvelu
OIK-10 Virpi Laukkanen

Asiasanat

Hoitaa

Hoitaa UE
Koordinoi
Tiedoksi

Laatija jakanut

Lomakepohja: Kirje